

רומאן ויטונסקי עם אמו, קיץ 1940

רומאן ואלאונורה ויטונסקי (Roman & Eleonora Witonski)

רומאן (רומאק) ויטונסקי נולד ב 8 ליוני 1938 בראדום, אחותו אלאנאונורה (לאנקה) ב 16 לספטמבר 1939. אביהם, סאוארין (Seweryn) ויטונסקי היה רופא ילדים בראדום. המשפחה הוכרחה לחיות בגטו בראדום. ב 21 למארס 1943, בחג הפורים היהודי, הם הובאו יחד עם עוד 150 גברים, נשים וילדים יהודים לבית הקברות הישן בסטידלוביץ' (Szydłowice). שם החלו אנשי ה-SS ברצח המוני. לפני עיני בני משפחתו נרצח גם סאוארין ויטונסקי. אשתו רוצ'ה (Rucza) הצליחה להתחבא יחד עם ילדיה מאחורי מצבות קברים גדולות. כשגילו אותם הם לא נרצחו, אלא הובאו חזרה לגטו של ראדום. בסוף חודש יולי 1944 הם הועברו דרך מחנה פיונקי למחנה הריכוז אושוויץ. רוצ'ה ויטונסקי שרדה את אושוויץ והיגרה אחרי המלחמה לצרפת. היא נישאה שנית ונקראה בשם רוזה גרומאלין (Rose Grumelin). נולד לה בן נוסף.

שנים רבות רוזה גרומאלין חיפשה את שני הילדים שלה. דרך השרותלחפוש ילדים יהודים ניפקדים (SER (Service d'évacuation et de regroupement d'enfants et de familles juifs) בבריסל, היא הצליחה ליצור קשר עם פאולינה טרוצקי (Paulina Trocki). טרוצקי, שהייתה רופאה ואסירה באושוויץ, ושלייתה בזמנו את 20 הילדים מאושוויץ למחנה נויאנגאמה. אבל היא הצליחה להיזכר רק בשני הילדים ילידי צרפת: ז'אקלין מורגנשטרן וגיאורג אנדרה-כהן. כשילדי משפחת ויטונסקי נרצחו בבולנהוזר דאם רומאן היה בן 6, אחותו אלאונורה בת 5 שנים.

בשנת 1982 פגשו ברברה היינג וג'ינטר שוארברג את גברת ויטונסקי בפאריז. הם הראו לה תמונות של ילדים והיא זיהתה מייד את בנה, ורק אחרי רגע מהמם ארוך גם את הבת אלאונורה.

רוזה גרומאלין במקום המשרפה, במחנה הריכוז נויאנגאמה, שם כנראה נשרפו גם גוויות הילדים.

רוזה גרומאלין: "אחרי רצח אביהם ב 21 למארס 1943 (בפורים) חיו הילדים שלי בפחד תמידי. חיינו אז עוד בגטו בראדום. כשהנאצים היו דופקים בדת הילדים קפצו מייד למיטה. כיסיתי אותם לחלוטין, והם שכבו ללא תנועה. הם ידעו שהנאצים תמיד מחפשים ילדים. רומאן ואלאונורה היו ילדים מאוד יפים וילדים טובים. אחרי מות אביו רומאן אמר לי: אמה, אל תדאגי. כשאהיה גדול אמצא עבודה ולא יחסר לך כלום.

בפעם האחרונה ראיתי את הילדים שלי בנובמבר 1944 באושוויץ. הפרידו אותי מילדי. אותי הביאו למחנה הנשים, ואת הילדים לבלוק 1, שנקרא "מועדון הילדים".

רוזה גרומאלין נפטרה באפריל 1912 בגיל 99.